

Pilnvara - kam un kādās situācijās nepieciešama?

Date : 25/06/2018

LATVIJAS
NOTĀRS

Visbiežāk cilvēki izdod pilnvaru kādai citai personai pārstāvēt savas intereses, ja plānotā darījuma vai lēmuma pieņemšanas laikā nav Latvijā, ja nav vēlēšanās pašam ar konkrēto jautājumu nodarboties vai ir pārliecība, ka kāds cits to izdarīs labāk, kā arī tad, ja savu interešu pārstāvība jāuztic profesionālim, piemēram, valsts iestādēs vai tiesas procesā. Tā liecina Latvijas zvērinātu notāru novērojumi, katru gadu sagatavojot ap 40 000 dažādu pilnvaru.

Kādi ir pilnvaru veidi?

- Speciālpilnvara – uzdod vest atsevišķas un noteiktas lietas;
- Universālpilnvara – uzdod pārzināt visas pilnvarotāja lietas;
- Ģenerālpilnvara – uzdod pārzināt tikai zināmas šķiras lietas;
- Nākotnes pilnvarojums – pilnvarnieks tiesīgs pārstāvēt pilnvardevēju situācijā, kad viņš veselības vai citu iemeslu dēļ būs zaudējis spēju saprast un vadīt savu rīcību.

Piemērs: Cilvēkam ir nepieciešams pārdot konkrētu nekustamo īpašumu. Ir pat zināma aptuvena samaksa, kādu pilnvaras devējs vēlas saņemt un zem kuras īpašumu pārdot nevēlēsies. Kādu pilnvaru izsniegt? Šeit noteikti nav nepieciešama universālpilnvara, jo pilnvarojums skar tikai rīcību ar vienu konkrētu nekustamo īpašumu. Ja skaidri zināms, ka īpašumu nepieciešams pārdot (nevis, piemēram, uzdāvināt, ieķīlāt vai iznomāt), nav nepieciešama pilnvara brīvi rīkoties ar īpašumu, slēdzot jebkāda veida ar likumu atļautus darījumus. Minētajā situācijā vispiemērotākā būs pilnvara pārdot konkrētu nekustamo īpašumu, piešķirot tiesības pilnvarniekam pārstāvēt pilnvaras devēju visur, kur nepieciešams, lai sagatavotu un noslēgtu vienu noteiktu darījumu. Pilnvarā iespējams norādīt arī vēlamo minimālās pirkuma maksas apmēru.

Svarīgi! Vienmēr ir vērts apsvērt iespēju tomēr arī personiski piedalīties darījuma noslēgšanā un pirkuma līgumu parakstīt pašam, pilnvarniekam uzticot tikai darījuma sagatavošanas procesu.

Izsniedzot pilnvaru, ir svarīgi ņemt vērā un ar zvērinātu notāru apspriest šādas lietas:

- Pilnvaras devējs un pilnvarnieks uzņemas savstarpējas saistības – viņiem abiem ir gan tiesības, gan pienākumi. Ar pilnvarojuma līgumu pilnvarnieks uzņemas izpildīt konkrētu uzdevumu pilnvaras devēja vārdā. Savukārt pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu. Šajā darījumā saistības uzņemas ne vien pilnvarnieks, bet arī pilnvaras devējs.
- Pilnvarnieka klātbūtne, izsniedzot pilnvaru, nav obligāta. To paraksta tikai pilnvaras devējs, taču tam ir pienākums izstāstīt pilnvarotajai personai tās tiesības un pienākumus. Ja ir šaubas par spēju šīs tiesības un pienākumus īstenot pilnvērtīgi, abām pusēm – gan pilnvardevējam, gan pilnvarniekam būtu vēlams ierasties pie notāra uz kopīgu konsultāciju.
- Cilvēkam, kuram tiek izdota pilnvara, ir jābūt zināmam, uzticamam un pietiekami kompetentam jomā, kurā tas uzņemas pilnvaras devēju pārstāvēt.
- Pilnvaras apjomam jābūt atbilstošam uzticētajam pienākumam, lai pilnvarnieks varētu kvalitatīvi veikt viņam doto uzdevumu.
- Tajā pašā laikā ne mazāk svarīgi ir tas, lai pilnvarojuma apjoms nebūtu pārāk plašs un nepiešķirtu pilnvarniekam tādas tiesības kuras pilnvaras devējs tomēr vēlas paturēt tikai savā pārziņā.
- Pilnvarnieka veiktās darbības, ja vien tas nebūs pārsniedzis pilnvarojuma apjomu, pilnvaras devējam būs jāatzīst un jāpieņem par pareizām.
- Ir svarīgi detalizēti izstāstīt zvērinātam notāram, ko tieši iecerēts pilnvarniekam uzticēt.
- Ja nepieciešama pārstāvība atsevišķos jautājumos – nav nepieciešams izsniegt universālpilnvaru, kas pilnvarniekam dod tiesības pārzināt pilnīgi visas pilnvaras devēja lietas visās jomās, tai skaitā rīkoties ar visa veida mantu un bankas kontiem. Jāapsver arī ģenerālpilnvaras izsniegšanas lietderība.

Sākot ar 1. jūliju Latvijas zvērinātu notāru klientu portālā www.latvijasnotars.lv būs iespējama videokonsultācija ar notāru un attālināta notariālo darbību veikšana. Tādējādi vairs nevienam, kurš, piemēram, pašlaik atrodas ilgstošā prombūtnē ārvalstīs, nebūs jāmēro ceļš uz Latviju tikai, lai izdotu kādam pilnvaru, piemēram, saņemt pastā korespondenci vai risināt ar nama apsaimniekošanu saistītus jautājumus.

Latvijas Zvērinātu notāru padome ir izstrādājusi arī elektronisku Pilnvaru reģistru, kurā ieinteresētās personas varēs pārliecināties par pilnvaras izdošanas faktu, pilnvarojuma atsaukuma esību un pilnvarojuma saturu. Paredzams, ka Pilnvaru reģistrs būs pieejams jau šovasar Latvijas zvērinātu notāru klientu portālā

www.latvijasnotars.lv.

Vairāk informācijas:

Liene Krīvena

Latvijas Zvērinātu notāru padomes

komunikācijas vadītāja

Tālr.: 67218955

E-pasts: liene.krivena@latvijasnotars.lv